



ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
 لجنة الانتخابات المركزية
 The Central Elections Committee

Justice Uzi Vogelman
 Supreme Court of Israel
 Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلان
 المحكمة العليا
 رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
 בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 19/24
תב"כ 20/24

העותרת: אני ואתה – מפלגת העם הישראלית

נגד

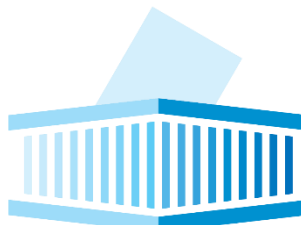
המשיב בתב"כ 19/24: עיתון ישראל היום בע"מ
 המשיב בתב"כ 20/24: כאן – תאגיד השידור הציבורי

עתירות לצווי מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959

בשם העותרת: ד"ר אלון גלעדי

החלטה

- העותרת מתמודדת בבחירות לכנסת ה-24. בשתי העתירות שלפניי היא טוענת, בין היתר, שכלי התקשורת המשיבים אינם מסקרים את פעילותה. לגישה, מדובר בתעמולת בחירות אסורה בתקופת 60 הימים שלפני הבחירות, לפי סעיפים 5(א)(1), 15(א) ו-15א(א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959 (להלן: החוק), והפרעה בלתי הוגנת לתעמולת בחירות, לפי סעיף 13 לחוק. בשל זהות הטענות שבבסיס העתירות ניתנת בזאת החלטה משותפת בשתייהן.
- בתב"כ 19/24 העותרת מבקשת שאורה למשיב, העיתון "ישראל היום" (להלן: "ישראל היום"), להסיר מאתרו כתבה ובה פירוט רשימות שמתמודדות בבחירות, ושהעותרת אינה נמנית עימן. לטענתה, יש בכך משום הפרעה בלתי הוגנת לתעמולת בחירות ומשום תעמולת בחירות שפוגעת בעותרת פגיעה קשה. עוד נטען שכתבות דומות הופיעו בכלי תקשורת אחרים, ולכן התבקשתי לתת הוראות על איסור הטעיית הציבור בעניין רשימות המועמדים ועל מניעת פגיעה בעותרת במהלך הבחירות.
- בתב"כ 20/24 העותרת מבקשת שאורה למשיב, תאגיד השידור הציבורי "כאן" (להלן: "כאן"), להסיר מאתרו שידורי רדיו ובהם, לפי הטענה, תעמולת בחירות: שידור של "הודעת יושב ראש



האופוזיציה", ח"כ יאיר לפיד, ודברי פרשנות לה; ריאיון עם ח"כ נפתלי בנט; ריאיון עם יושב ראש הכנסת, ח"כ יריב לוין; ריאיון עם פרופ' ירון זליכה, שעומד בראש רשימת המועמדים "הכלכלית החדשה בראשות פרופסור ירון זליכה". עוד נטען שבתוכנית טלוויזיה נזכרו רשימות שמתמודדות בבחירות והופיעו תמונות ראשיהן, והעותרת וראשה לא נמנו עימם. היא סבורה שמדובר בהפרת האיסורים שבסעיפים 5(א)(1) ו-13 לחוק.

4. לאחר שעיינתי בעתירות ובנספחיהן, הגעתי למסקנה שדינן להידחות על הסף בלי להידרש לתגובת המשיבים. הטעם לכך הוא העדר פנייה מוקדמת. העותרת כתבה שלא פנתה פנייה מוקדמת ל"ישראל היום", משום שפניות קודמות לא נענו ומשום שהנזק לה כבר נגרם. גם ל"כאן" היא לא פנתה פנייה מוקדמת, מאחר שפניותיה בעבר "נתקלו בקיר אטום", מאחר שזהו מנהג אצל "כאן", ומאחר שהזמן דוחק. אין די בכך. תחילה, העותרת לא פירטה כיצד פנתה בעבר ל"ישראל היום"; אשר ל"כאן", היא התייחסה לפניות לכתבים בו (ובערוצים אחרים), ולא לגורמים שמוסמכים לטפל בפניות מסוג זה. יוצא שהעותרת לא הוכיחה שפניות קודמות לא הועילו. יתר על כן, הטעמים שהביאה אינם מספיקים. לפנייה המוקדמת שתי תכליות מהותיות: לחסוך את ההתדיינות; לכל הפחות, למקד את המחלוקת ולגבש את התשתית שנדרשת להכרעה (תב"כ 13/24 קונסטנטין לדרמן נ' ותיקי ישראל, פסקה 3 (25.1.2021), והמקורות שנזכרים שם). גם אם ניסיונה מר, היה על העותרת לפנות למשיבים בנוגע לטענותיה החדשות. אולי הפעם תישמענה ותתקבלנה? אולי הסבריהם יניחו את דעתה? אולי יבהירו על מה הצדדים מסכימים ובמה הם חלוקים? משלא עמדה בחובה זו, שמופיעה גם בהוראות סדר הדין של הוועדה (סעיף 2(ב)(6) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה–2015), יש לדחות את העתירה.

5. גם לגוף העניין עומדות בפניה של העותרת משוכות לא מבוטלות. תחילה, סעיף 13 לחוק אוסר הטעיה בתעמולה "מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחת או למענה". העותרת לא הראתה שאיזה מהפרסומים מושאי העתירה עונה על התנאי האמור. לכן אין תחולה לסעיף 13 בענייננו.

6. נוסף על כך, המבחן לזיהוי תעמולת בחירות הוא מבחן האפקט הדומיננטי (התוצא הנָּבֵר) של הפרסום בעיני הבוחר הסביר (בג"ץ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלוש-עשרה, פ"ד מו(2) 692 (1992); דנג"ץ 1525/15 טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.8.2017)). כפי שהסברתי לאחרונה, "אם בתכלית העיקרית של הפרסום יש כדי להניע בוחר לבחור כך או אחרת, להניא אותו מבחירה מסוימת או להשפיע על העדפתו הפוליטית; ותכלית זו גוברת על תכליות אחרות בפרסום – הרי זו תעמולת בחירות", ו"אחד ממבחני המשנה [לכך] עניינו חשיבות התכלית האחרת בפרסום" (תב"כ 10/24 גלסברג נ' טלזר 019 שירותי תקשורת בינלאומיים בע"מ, פסקה 5 (28.1.2021)). העותרת מתרעמת על כתבות ושדורי חדשות בכלי תקשורת.



לפרסומים אלו יש תכלית עיקרית, היא פרסום מידע לציבור (תב"כ 12/15 גולדשמידט נ' נתניהו (22.4.1999) (להלן: עניין גולדשמידט); תב"כ 18/19 רשימת הירוקים והצעירים נ' שידורי קשת (6.1.2013) (להלן: עניין הירוקים והצעירים)). תכלית זו גוברת ככלל על תכליות אחרות שעשויות להיות לפרסום בעיני בוחרים סבירים, ודאי אם לא הוכח שעומדת מאחורי הפרסום כוונה להשפיע עליהם לטובת רשימה פלונית או לרעתה. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית אינו "עורך על" של כלי התקשורת. אין לו סמכות להתערב בשיקולים המקצועיים שלהם בדבר תוכן הדיווחים בהם, כל עוד אין בהם עבירה על חוקים שהוא מוסמך לאכוף. לצד זאת, אדגיש שוב – בלי לקבוע מסמרות בנוגע לאיזה מהפרסומים שלפניי – שאם התכלית העיקרית של פרסום או שידור היא (או הופכת להיות) תעמולת בחירות, הרי שחלים עליו דיני התעמולה.

7. בעניין האיסור לשדר שידורי תעמולה בטלוויזיה וברדיו ב-60 הימים שלפני הבחירות (סעיפים 5(א), 15(א) ו-15א(א) לחוק), הוא אינו חל על עיתונים מודפסים ומקוונים, כמו "ישראל היום". זו בחירת המחוקק. לחופש הביטוי ולחופש העיתונות נודעת חשיבות עליונה בחברה דמוקרטית. אין מקום להגביל אותם, למשל באמצעות הרחבת איסור קיים כך שיחול על כלי תקשורת נוספים, בלי הסמכה בחוק (תב"כ 17/21 בן מאיר נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית (28.2.2019)).

8. לפני סיום: לצד ההיבט המשפטי קיים ההיבט הציבורי. העתירה שלפניי מעלה שוב את סוגיית מתן הביטוי הראוי בתקשורת גם למפלגות הקטנות. ראוי שקולן יישמע בציבור הרחב ושתינתן להן הזדמנות נאותה לשכנע את הבוחרים להצביע להן. כך יקודם השוויון בבחירות. טוב יעשו כלי התקשורת אם ימצאו דרכים הולמות להביא לידיעת הציבור גם את קיום המפלגות הללו ואת מסריהן (ראו עניין גולדשמידט, בפסקה 5; עניין הירוקים והצעירים, בפסקה יא; תב"כ 27/20 מפלגת עלה ירוק נ' עיתון "הארץ", פסקות 26–28 (23.3.2015)). כפי שעשו חלק מקודמיי, אשלח מכתב לגופי התקשורת בסוגיה זו.

9. העתירות נדחות אפוא על הסף. משלא התבקשו תשובות, לא אעשה בפעם הזו צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ח בשבט התשפ"א (10 בפברואר 2021).

עוזי פוגלמן

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24

